

My František Josef První, z Boží milosti Císař Rakouský, král Uberský a Český,

král Lombardský a Benátský, Dalmatský, Chorvátský, Slavonský, Galiecký, Vladimírský a Ilirský; král Jerusalemský zc. arcikníže Rakouský, velkovévoda Toskanský a Krakovský; vévoda Lotrinský, Solnohradský, Styřský, Korutanský, Kráginický a Bukovinský, velkokníže Sedmihradský; markhrabě Moravský; vévoda Horno- a Dolnoslezský, Modenský, Parmenský, Piacenzský a Quastalský; Dvřetinský, Dubrownický a Zaderský; kníže-hrabě Habsburský, Tyrolský, Kyburský, Horický a Gradisecký; kníže Tri-dentský a Birenský; markhrabě Horno- a Dolnoluzický a Istrianský; hrabě Hohenebcký, Feldkirchský, Bregenzský, Sonnenber-
ský zc; pán Tercký, Kotorický a ve Slovinském království.

Když asi před rokem náš Regasnéss Pan předchůdce v mocnářství císař, Ferdinand První, ochotně vy-
slyšel obecní přání věku přiměřených politických oprav příslušným svobodným ustanovením, rozšířily se po ce-
lém mocnářství city vděčnosti a radostného očekávání; ale jen málo shodovaly se následující události s tauto
spravedlivou nadějí. Ten stav, v něm se dnes nachází vlast, smutkem naplněná srdce Rasse. Pokoj vnitř-
ní zmizel. Nauce brojí zemi dříve požehnané. V hlavním a sjelejší městě Vídně nelze pro podřívání
jednotlivých zlostných, ač nám toho velmi líto, ač přemnozí obyvatelé vyborně smyslejší, ukončit stav ne-
obdivně. Válka občanů v pausit obrací část Rasseho království Uberského. V jiné zemi forunní překáž-
ky stav vnitřní uweđenj pořádku, a kde zgevné není zrušen pokoj, hledj zřítati přivržence, v temnosti se plazící
duch nedůvěry a zájnice.

Tak smutně jsou účinky, ne svobody, ale zneužívání jejího. Tomuto zneužívání postavit se ve cestu,
revoluci učinit konec, gest Rasse povinnost a Rasse vůle.

V manifestu od 2. prosince vyslovili jsme naději, že podají se nám s pomocí Boží a s dorozumě-
ním s národy, sloužit všem země a kmeny mocnářství v jednu velkou státní jednotu. Všudy po celé da-
lece již Rasse radostně se ozývala tato slova, neb byla vyslovená dávno čtené, nyní v obecním svědomí
zgevné potřeby. Zdravý rozum národu nahlíží, že přerození celého mocnářství, že užijí spojení nebo části
gest první výminka, aby navrátil se zrušený pořádek a pomínulé bláho, a že gest neggitéjší rukogemství pože-
hnané a slavné budoucnosti.

Zatím rozopal v Kroměříži povolání od císaře Ferdinanda Prvního sněm říšský o zřízení části mo-
nářství. My uzavřeli jsme — ovšem bledíce k chování nebo v měsíci říjnu málo shodlému s povinnou
věrností k Rassemu domu — ne bez pochybnosti, nechati gest pokračovati o onom věském dle. My jsme dau-
fali, že toto shromáždění, magje na zřeteli nynější postavení říše, co negdříve k bláhemu konci povede to, k
čemu povoláno bylo.

Vobuzel ale se toto naše očekávání nevyplnilo.

Po mnohaměsíčním vyjednávání nepokročilo toto dílo o zřízení říšským k žádnému konci. Rozbránj
věci pauze vědeckých, gest v patrném odporu gest se skutečností v tomto mocnářství, gest vůbec stavj se v
cestu založení právního pořádku, vzdělání navracení se míru, zákonitosti a veřejné důvěry, vzbudily kalné o-
bávání v dobromyslných občanech, a dodaly té, právě ve Vídně zbrannj moej potlačení, v jiné části Rasse-
ho mocnářství ale gestě amlie nepremožené straně převratnj nové imelosti a přejítivosti. Tím hlavně se-
slabla naděje, že tento sněm, ač má v sobě mnohou velmi vážnou část, vyhovj povolání svěmu.

Zatím vstěně pokračování vojska Rasseho v Ubersku přiblížilo založení velké díla znovunarození
sgednoceního Rakauska, což My jsme sobě ustanovili za úkol života Rasseho, i usázala se neodkladná potřeba,
aby základy tohoto díla vopřítěny byly způsobem trvanlivým. Ustava, gest nemá jen platnost míti pro ze-
mě zastavené v Kroměříži, vubřj pro jednotu celého mocnářství, gest to, co národové Rakauský se spravli-
vau nedokázavostí od nás očekávají. Tímto převyšilo dílo ústavní obor povolání tohoto sněmu.

Uzavřeli jsme tedy pro celé mocnářství dáti ze svobodného vobnutj a vlastní císařské moci Rasse
řím národům ta práva svobody — a politické zřízení, gest byl jim slibil náš vznešený ugec a předchůdce císař
Ferdinand, gest i My jsme jim přislíbili a gest My dle Rasseho neglepšjho svědomí uznali jsme za negbláží
a negprospěšnější bláhu Rakauska. Prohlásgeme tedy tento den listinu ústavní pro sgednocení a nerozdílné
císařství Rakauské, konec činíme sněmu říšskému v Kroměříži, rozpausíme gest a natisugeme, aby údově nebo
i hned po uweřegněnj tohoto ustanovenj se rozšířili.

Jednota mocnářství při samostatnosti a svobodném vyvíjení se nebo částj — silná, právo a pořá-
dek chráněj mocnost po celém mocnářství při svobodě osob, obci, zemi Rasse forunnj a rozličných národností
— zavedení mocné zprávy, gest negsauce ani sflügje centralisace ani rozdrobgje rozvod sledetvým silám
země povoluge dostatečné svobody, a unj chrániti mír zahraničnj a domácí — zavedení svorivého, břemena
občanův dle možnosti ulevugje, veřejným gedenámj vopřítěného hospodářství státnjho — úplné zproštění
gruntův břemen za slušnou náhradu prostřednictvím státním — vopřítěnj pravé svobody zákonem — toť
jsau pravidla, gimiž jsme se spravovali, udelugje tuto ústavu.

Národové Rakauský! Otkáslj se základy občanské společnosti téměř po celé Evropě, téměř vsude gsaue
v nebezpečnj, býti zrušenj neunaveným namáháním strany zločinské; ale gakřkoli gest velké nebezpečnj,
v němž gest Rakausko a Evropa, My nepochybgeme o velké a blabě budoucnosti vlastní.

Důvěrugeme se při tom v pomoc všemohaučjho Boha, gest nikdy neopustil náš císařský dům. Dů-
věrugeme se v dobrou vůli a věrnost Rasseho národů, neb mezi nimi gest nejsjrná věřšjna dobromyslnjšta —
důvěrugeme se v státnost a čest Rasseho vjtzposlané armády.

Národové Rakauský! shromážděte se okolo našeho císaře, obtaupněte gest s oddaností a pilným přiči-
něním, a ústava říšská neostane mrtvým slowem. Ona bude hrabau našj svobody, rukogemství mocnosti,
jednoty mocnářství. Veliké dílo ale podatj se „sgednocení sílám.“

Dáno v Rassem královském hlavním městě Holomauci čtvrtého břegna léta Páně geden tisje osm set
čtyřset devět, Rasseho panování léta prvního.

František Josef.

Schwarzenberg. Stadion. Krauß. Bach. Gorden. Bruck. Thinnfeld. Kulmer.

Gcho cís. Milost ráčil dnešního dne uděliti národům Rakauska ústavu a w manifestě zároveň vydaném rozložiti příčiny které G. Milost pohrnuly k tomu kroku.

Ústavau tanto sgednocena bude nasse welká wlast k celku a tjm provedeno ono dílo, které G. Milost we swém manifestě od 2. prosince m. r. při nastaupení trůnu naznačil co ukol swúg. Konečným ustanowením swobodných, potřebám času přiměřených institucii magj se swobody a práwa, od G. Milosti, císaře Ferdinanda národům přislíbené a od nasseho mocnáře, Frantisska Josefa potvrzené státi prawdan; ustanowením wšech státních moci, a wyznačením gegich mezi, uspořádáním státních poměrů má učiněn býti konec nestálému, nepokojnému stavu wěci, stavu revolucie, w němž se Rakausko od roku již nachází, a který, kdyby měl gessť déle trwati, podríl by politické, duchownj a materialnj blaho národůw.

W tomto důležitém a wázném okamžení gessť to swatou powinností auřadůw, aby wjce, nežli kdy gindy, měli před očima wysoké powolání swé. Powinni gsau, wšestřiu swau činnost, i negopravidněgšj wůli swau obrátiti k tomu, aby zákoním pogissťena byla auplná platnost, powinni gsau různé zakročiti proti nepřátelům pořádku a zákonu, a pogissťiti tjm občanům nepřekážené užjwání prawé swobody.

Powědomj a porozumění powinnosti swé musí poukázati auřadům na prostředky aby w každé případnosti co neguplněg učinili zadošť powolání swému. Poučení po-

W Solomanci 6. března 1849.

chybugcích a nedorozuměním, neb nepravdivým pogmutjm wěci wrtkawých; důtklivé, předstawování zblaudilým, různé postupování proti těm, kterj opowážuji se druhé podwáděti a z cesty zákonu ge swáděti, důrazné zakročení proti každé nezákonnosti, každému odporu proti zákonu nebo zákonné moci bude předewšjím úkolem každého auřadu.

Rada ministerská bude se wšjím důrazem wšemi prostředky, gimíž wládne, siliti na to, aby wšichni, w gegichž ruce wložena wládnj moc, činili swau powinnost; ona nesmí dopustiti a nedopustj nikdy, aby ze strany auřadůw zawládla negaká pochybnost neb wrtkawost we wykonávání powinností swých; ona bude naopat s powinností státi na tom, aby auřadowé wykonávali powinnost swau. Tjmtěz způsobem musgaj ale též wšichni služebnjci koruny podržené sobě osoby měti k tomu, aby sgednoceným působením dosáhnut byl společný, welký účel: uspokojení země, přěstování blaha národního, chránění, ožiwění, a sejšlenj nowých s ústawau sauhlasjících zřjzenj.

Rada ministerská gessť pewného a hlubokého přesvědčení, že gessť to w moci auřadůw, aby zachowaly pokog, pořádek, mjr a zákonnost, aby wydobylly institucem ústawy rakauské platnost, zákonu wáznost; toto přesvědčení ukládá ale taky radě ministerské powinnost, aby podrobila wšestřiu auřednjky státnj negpřísněgšj, osobnj odpowědnosti za toto swé působení i opětně w tomto důležitém okamžení se wšj wázností a důrazností, aby s powinností a odhodlaností wykonávali powinnost swau i wěrně a neodwratně řjdlili se zásadami ústawy, kterau G. Milost, náš negmilstiwěgšj císař, uděliti ráčil národům swým.

Rada ministerská:

Schwarzenberg. Stadion. Krauß. Bach. Gordon. Bruck.
Thunfeld. Kulmer.

Ally Frantisek Josef První, z Boží milosti císař Rakouský; král Uherský a Český, král Lombardský a Benátský, Dalmatský, Chorvátský, Slavonský, Galicický, Vladimírský a Ilirský; arcivévoda Rakouský; vévoda Lotarinský, Solnohradský, Styřský, Korutanský, Kraginský, Horní a Dolnoslezský; velkokníže Sedmihradský; markrabě Moravský; zkušžené hrabě Habsburský a Tyrolský *ic. ic.*

Považujeme, že co možná bržke a auvlné provedenij zákonem od 7. září 1848 vysloveného zrušenij poddanstvij a gim pogištené rovnosti a zproštěnij břemen gruntovních i vyšetřenij a uskutečnenij tjmo zákonem pořadovním vlastníkům pogištené slušné náhrady neodkladně žádá, aby vydaly se příslušné zprávy narženy a gmenowité, aby sestaveny byly zvláštnij komise k uskutečnenij toho; k tomu cíli, aby povinny zproštěni byli dosavadnj negistoty o způsobu a mjře slušné náhrady, i aby došly dokonale těch prospěchu, gež gim onen zákon pogištuje, i aby konečně oprávněnj dostali náhradu dle toho zákona gim příslušnej, uzavřeli gime, wyslyšewšje radu naššeho ministerstwa, a naržugeme, gať následuje:

§. 1.
Nobeta a robotnj platy poveršaw a na poddaných gruntech gšaucjch demkárů gšau zrušeny podle §. 5 zákona od 7. září 1848 bezje wšjij náhrady.

§. 2.
Komise zemšle w každé zemi uštanowené wyšetřij a ustanowij, hledjce k zvláštnostem gdnostlívých zemj, gať pod različnými gmeny býwale platy a služby obsaheny gšau w §. 5. zákona od 7. září 1848 a tehdy přestati magj bez náhrady, a pať které powinosti, platy a služby mjněny gšau w §. 6. toho zákona, a preto gen za náhradu se zrušej. Ty anc komise magj wyšetřiti z druhé strany, která břemena magj přestati následem §. 5. toho zákona po třechanj na proti nim šlawagjcej práw.

§. 3.
W §§. 3. a 6. zákona od 7. září 1848 mjněn gešť každj na grunte šlece býwalj desátek, i byt by nepočázel z poddanstwij aneb wrchostenšého gruntownjšho vlastnictwij.

§. 4.
Práva na děwj a pastwu, práwa k služebnosti mezi wrchostmi a dosavadnjmi poddanými, šterážto práwa — wygmauce w §. 7. zákona od 7. září 1848 bez náhrady zrušene práwo šwělinowé a pastwnej, pať pastwj na úhorách a štrnišách — bez náhrady přestati magj, podržj platnost swau až k provedenij náhradnjho zrušenij. — Šliffj ustanowenij o zrušenij a náhradě, wydagj se pro každau zem podle zvláštnosti gežj.

§. 5.
Platy a služby, založené na emšitewičjch a giných šmlawách o dělenj vlastníctwij, genž magj zrušeny býti podle §. 8. patentu od 7. září 1848, budau šonány až do učiněnj náhrady; gen to se dokládá, že naturalnj práce gij njnj má na penje přeměněna býti. O provedenij šeho náhraděnj pečuge zemšla komise.

§. 6.
Naturalnj dáwky a služby, genž negšau následek práwa šefátečnjho co negáťj djl wjnosu gruntownjšho, njbrž gšau nejmněně dáwky na šofšely, ššely a šary neb k giným účelům obecněšjm, negšau zrušeny zákonem od 7. září 1848, wššaf ale mohau též za náhradu wšlawpeny býti.

§. 7.
O šmlawách na čas učiněných, o gruntech a mágmech neplatj zákon od 7. září 1848.

§. 8.
Wyšetřenij náhrady za dáwky a služby w §. 3. a 6. náhradně zrušene má se štati dle následujcej pravidel.

Co, zať se má oprávněnjm náhrada dáti, gešť cena powinosti dle mjry práwem příslušnej.

§. 9.
Dáwky z wjnosu půdy počjtagj se na peněžjch podle šléšého kataštru gruntownj doně w ceně uštanowené. Pro šrage, pro něž ceny kataštrálnj geššle negšau wyslovené, magj určiti se ceny wjnosu půdy negštráťšj cešau, podle záškladu pro dowedenj šléšého kataštru předěšpaných.

§. 10.
Ceny giných naturalnjch dáwek šledů hospodářšjch počjtagj se dle ceny kataštrálnj, a šde nenj, dle příšlusšého oceněnj.

§. 11.
Ceny práce robotnj wyšetřij se dle porownánj ceny ššla robotnjho s cenau ššla šwebedněho. Šde ale budj pravidlem, že njšde nemá počjštana býti cena robotnjho ššla wyšše, než gešť štetina ceny ššla šwebedněho.

Kde mezi stranami již nyní jest menší cena relativní neb výkupní, než by byla podle tohoto vyměření, má tato menší výkupní cena býti základem pro vyměření náhrady. Cena tak řečeno měřené roboty t. g. za určité práce, má zvláště vyřazována býti.

§. 12.

Nezměněné dávky na penězích, totiž robotní a desátkové peníze, a uch za galeckou povinnost, mají dány býti podle dosavadního petového vyměření.

§. 13.

Činje peněžité, až posavad dle Widensteche čísla ve srazech (Einlösungs-Anticipation) odváděné, mají vyplatěny býti podle kursu 250 — na 100 na říjnu.

§. 14.

Náhrada za příjmu při změně majitelství, ať již nezaládaná se na smlouvách emfitevických mezi vlastním věřníkem a užívatelem, nebož na předání zemlem, na zálohu neb na poddání — činj se takto: nejdříve odčítá se část za tyto příjmy odváděné, odčítá se náklad na vědní hrantovou knihu a náklad na vyřazování právozeměnosti a správu politickou, pokudž na ně nevyšla příjmy panství v tarách; pak odčítá se výsoký vepřímek tebe keneré povinnosti podle 30-letého průměru. Zbytek, činj se mají vyřazovati dávky při změně majitelství, založené na smlouvách emfitevických, zvláště bude určen.

§. 15.

Při sřazování výšek, zálohem od 7. září 1848. zrušených neb zrušitelných dávek a služeb mimo platy při změně majitelství, odčítá se cena toho, co povinný jest oprávněným zapraviti.

Výšetřený cený těchto povinných zapravení má se státi na tom samém základě, jako výšetřený cený dávek a služeb, a v žádném pádě nemá za nadbytek býti dána náhrada.

§. 16.

Od ceny takto výšetřené se odrazí třetina na dan, kteráž oprávněný z příjmu musel platiti, přírůžky k této dani a náklady na vybírání a v se snad nedostává v penězích.

§. 17.

Suma, ať již ošane po odražení tohoto paušalu s 2 třetinami jest mjra příslušej náhrady.

§. 18.

S těchto dvou třetin vyřazování má povinný dát jednu třetinu za povinnosti v §. 3. a 6. zálohu od 7. září 1848 za náhradu zrušené, ať již za se nezaládaná na smlouvách emfitevické (zákupní), neb na jiné smlouvě o dělení vlastnictví, aneb na fundaci zádušij. Druhá třetina má co břemeno té gise země z prostředků zemských zapravěna býti. V zemích, ať již nemají desátkových prostředků, aby gich vynalezli k tomuto cíli, mají pokladnice rjstá nedostávající se sumu této gise země pro budoucí vyrovnání, ať již stane se pauze mezi státem a touto zemí.

§. 19.

Náhrada za povinnosti, na emfitevických neb jiných o rozdělení vlastnictví učiněných smlouvách, neb na zádušij fundací založené, má povinný zapraviti sám dle mjry v §. 17. ustanovené.

Celo pravidlo gen tenkrát nemá platit, když roční suma náhrady dle §. 18. sama o sobě aneb spogena s příslušej náhradou za povinnosti dle §. 15. z těch samých hrantů převyšuje 40 se sta říšského výnosu hrantů, tuto povinnost majíž.

W takovém pádu, když převyšuje náhradu těch gistých 40 procentů, má tato suma z prostředků zemských zapravěna býti, a když gich není, tehdy má se pňáčiti pokladnice státní, ale tak, aby povinný nemel zapraviti menší sumu nežli polovinu mjry v §. 17. ustanovené, totiž ne méně než třetinu vyřazování, dle §. 15. učiněného. Čistý výnos má výšetřen býti v těch zemích, kde výnosní sřazování pro katastr hrantových daní dosud jest, dle tohoto vyřazování, v jiných zemích, ať již udává premiérem hrantových daní; výšak má odražen býti náklad na zvelešení hospodářství (na kulturu).

§. 20.

Platy dle ustanovení tohoto patentu povinné, mají ve čtvrtletních rátech odváděny býti do pokladnic státních, ať již budou k tomu ustanoveny; oprávněný má příslušej gemu sumu náhrady v půlletních dekursivních rátech vybírati z pokladnic státních.

§. 21.

Vybírání platů povinných tak samou cestou a těmi prostředky se stane, jako předepsáno jest pro vybírání daně gruntovní. Upomínání těchto platů má přednost práva daní císařských při konkursu a při exekucích.

§. 22.

Wšec budž pravidlem, že tato výšetřená roční náhradní suma, 20krát znásoběná má považována býti za kapitál, ať již jest dluhem tohoto výkupného stavu, majížim zálohou přednost před každým jiným hypotekárním dluhem, tu samu přednost jako císařské daně, a dle toho se má s ním nákladati. Neříkáž ustanovení uhraduj převodění tohoto pravidla. Výšedy k tomuto cíli potřebné jednání úřední ve veřejných knihách budou se diti zdavati.

§. 23.

W každé zemi má se to pečováno býti, aby si povinný, ať již na místě vyměření roční náhradní sumy raději by kapitál náhrady, hned aneb v gistém počtu rovných ročních rat s dvacetkrátobojí vyměření sumou roční raty zapraviti, měli příležitost, co nejdříve, nejdříve a nejdříve zprostiti se úplně své náhradní povinnosti.

§. 24.

Má-li státek, k němuž zrušené příjmy co část výnosu náležely, dluhy neb jiné závázky, tehdy má při vyřazování náhrady prozřetelně dle občanského práva hleděti se k tomu, aby šteteno bylo právo osob třetích. Wšec má hleděti se k tomu, aby o požadování náhrady, zrušením dávek poshalé, nahřiznutím do veřejných knih mohlo nabývati se převoděním darma.

§. 25.

Pro úlevu oprávněných ustanovuje se, aby jim i před úplným výšetřením příslušné náhrady třetina toho důchodu napřed byla vydána, ať již dle pravidel tohoto patentu o sřazování zrušených povinností gint připadá za dosavadní právní příjmy.

Celo předěsné vyplacení má považováno býti za odčítu z budoucí definitivní náhrady, a vydati se z pokladnic státních, nemá-li zem desátkových prostředků na úmno k platu povinného, a to odpočte se při definitivní náhradě, zachovávaže právní opatření, dle výřazu tabulárního potřebnou.

§. 26.

Abyste bylo snadnější vyrovnání mezi oprávněným a povinným, a aby vyřazování náhrady štetěno bylo, založeno na právech §§. 3. 6. zálohu od 7. září 1848 za náhradu zrušených, z čeho se ale staj paušální náhrade vyřazování. Tyto vyřazování nezapravené platy mají povinný odváděti s daní do pokladnic státních, a ty se mají vyřazovati.

Naproti tomu nebude placena žádná náhrada za daně, ať oprávněný byl r. 1848 zapraviti ze zrušených příjmů, ať již i důchod náhradní počne teprve po obdržení reku užíváním 1848.

§. 27.

Mortuar a laudemium za změny před 7. září 1848 vyřazují gen tenkrát se má platit, když, co se týká mortuaru, zeměl před 7. zářím 1848, a co se týká laudemium, zápis byl žádan před touto dobou, bez úmyslu zvláštních ustanovení w tomto patentu pro emfitevické smlouvy vyřazování.

§. 28.

Nezapravené roboty pedruhů a demslátů w §. 1. tohoto patentu zmíněné, i dávky, založené na právech §. 5 zálohu od 7. září 1848 bez náhrady zrušených, pokudž se týkají r. 1848, mají odpadnati bez náhrady, vyřazování soudní kary a platy při hrantovní knize.

§. 29.

W každé zemi a w každém kraji zřídí se zvláštní komise, ať již zastupovali budou oprávněného i povinného, aby vyplněny byly tyto ustanovení.

§. 30.

Neklamace (hlášení) proti sřazování zrušených dávek bez dalšího práva předcházení mají rozhodnuty býti od soudů smluvních. K těmto soudům smluvním každá strana vyvolá se sebe jedného smluvního, a oba smluvní jedného předsedají.

§. 31.

Zvláštní nařízením ustanoví, ať mají tyto komise sestaveny býti, i udá pravidla pro vyřazování gegich a pro zmíněné soudy smluvní.

§. 32.

Zvláštní nařízením budou vydány o založení náhradního katastru w každé zemi, a o zavedení zemských ústavů pro kredit, aby co nejdříve stalo se úplné zproštění břemen povinných, i upořadení byli oprávněný příslušnou náhradou kapitálu.

§. 33.

Všedy památky, spisy a jednání o výšetření a vybírání náhrady za břemena, zálohem od 7. září 1848 zrušená, za služby a dávky giau zproštěna keltu.

§. 34.

W království Balcistém zvláštní nařízením ustanoví, ať má proveden býti patent od 17. dubna 1848 a zálohu od 7. září 1848.

§. 35.

W Dalmatistém, zůstavě se pro zvláštnosti tamnější, ať již gich blíže mají výšetřeny býti, zvláštnímu i hned nastávajícímu vyřazování.

§. 36.

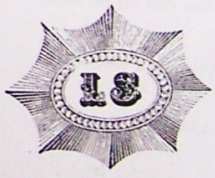
We výšedy jiných krajech, pro které byl dán zálohu od 7. září 1848, mají hned vyřazována býti nařízením tohoto patentu.

§. 37.

Ministři záležitostí domácej, soudnictví a financí mají uloženo, aby vyplnili tento patent, a vydali potřebné předpisy a pravidla.

Dáno w Vídni k. hlavním městě Holomancí dne 4. března 1849.

Frantisek Josef.

Schwarzenberg. Stadion. Krauß. Bach. Cordon. Druck. Chinnfeld. Kulmer.

Carl Karla Winikera.

Ustawa říšská

pro

Císařství Rakouské.

Oddělení první.

D říši.

§. 1.

Císařství Rakouské skládá se z následujících korunních zemí:

Zarcitnížství Rakouského nad a pod Enjí, vévodství Salcburského, vévodství Tyrolského, království Štýrského, království Zlínského, zálezeckého; z vévodství Korutanského, vévodství Královského, zkněžského hrabství Tyrolského a Vorarlberského, království Cestského, markrabství Moravského, vévodství Horního a Dolnoslezského, království Galicického a Vladimírského s vévodstvími Světlým a Zátorem a velkovévodstvím Krakovským, vévodství Bukoviny, království Dalmatského, Chorvátského a Slavonského s chorvátským Pomorím, městem Neukau a nálezeckým k němu okresem, království Uherského, velkoknížetství Sedmihradského se zemí Saska a znova přimělenými stolicemi Krájinou, Proštednou Solnodau a Zarandskou, pak okresem Rómanským a městem Zilachem (Zillenmarkt), z otkřítí na wogenšské hranici a království Lombardsko-Venátského.

§. 2.

Tyto korunní země číh svobodné, samostatné, nedělné a nerozlučitelné konstituční rakouské dědičné mocnářství.

§. 3.

Wjden gest hlawní město císařství a sídlo moci říšské.

§. 4.

Gednotlivým zemím korunním pogišťuje se samostatnost w těch mezech, kteréž ustanowoge konstituce říšská.

§. 5.

Wšichni tmenowé národni, magj slegná práwa, a každý národ má práwo neporušitelné, zachowati i zwelebowati swan národnost i gazyl.

§. 6.

Granice říše i gednotlivých zemí korunních mohau se změnití gen zákonem.

§. 7.

Wessřera říše gest gedný otkřel celaj a obchodnj. Ela wonitk nesměgje se pod nřádným gménem zawaděti, a kde nnyj mezi gednotlivými částmi otkřtu říše gsau, magj se zrusiti čo negdřjwe. Wylaučiti některá mjsta aneb části otkřtu z otkřtu celnyho, a přigmauti do něho otkřty cizj, ponechává se moci říšské.

§. 8.

Otkř a barwy císařství a gednotlivých zemí korunních podržujj se.

Oddělení druhé.

D císaři.

§. 9.

Koruna říše a každé gednotlivé země korunní gest dle prağmatické sankce a rakouského řádu domownyho, w rodu Habsburško-Lotbarinském.

§. 10.

Ustanowenj zákonná domowných o zletlosti nástupce trůnu, a o ustanowenj poručníctwj neb wladatřtwej trwagj w platnosti.

§. 11.

Císař přigjma lu swym posawadujm titulám též titul welfowěwody Krakowského a wěwody Bukowinského.

§. 12.

Císař korunnge se čo císař Rakouský. Zwlastňnjm statutem podá se o tom zewrubněgšj ustanowenj.

§. 13.

Císař slegj při korunowánj přjsahu na konstituci; tutež přjsahu slegj nástupcowe geho při korunowánj, a wladatř při nastupenj wladatřtwej.

§. 72. **Wozwodźnik** Serbske wogłoszaj se zjizjen takowó, genjto se zaskłócaj pro zachowanj geaj jednoty cirkewuj a nárobnošti na staršij wyšady a cijašij wyšlowenij z doby negowobóckšij.

Spogojni wogowobny z ginaju zemi forunnij uslawowuj se wo wyleschnutij posłancu z nj, zwláštijnij nárijzenj.

§. 73. **W** králowstwj Chorwáštím a Slawonštím, i w náležajcím k němu Bomozi, i w měšće Reke a ošesju k němu náležajcím, zachowaj se zwláštijnij instituce zemj rěčnoj w spogojni gich z rjijm, rjóstaj tauto uslawau uslawowěním, awplně neobwólšosći při čimž prošćednjšim bude wyponáwajcej moe rjóstá, a co se wogotóná, přěložij se cijašij k potvrzenj.

§. 74. **W**nitrij uruwnánj a zjizjen welsotujzjetwj Sedmibraběšho uslawowuj se nowým stattem zemšm podle praměla awplně nezáwólšosći od králowstwj lheršěho a rowněho práwa wšech w zemi přěbhwajcejch nárobuj, w srownowlosći s tauto uslawau rjóstaj. Práwa nárobuj jashtëho budau zachowána, pofub se šhobuzi s tauto uslawau rjóstaj.

§. 75. **W**šlaw hranice wogonšć, k ochraně celosći rjizem, zachowá se wo swě wogonšć organizaci, a zúšlone wobizem co čášt doplúzajcej wogla rjóstěho, wyponáwajj moe rjóstě. Statut zwláštijnij wogšij obywatelům hranice wogonšć obštedem na geajch poměry magetnošti totěz usnadněnj, kteráž gšau propúgčena obywatelům ostatnjch zemj forunnjch.

§. 76. **Zwláštijnij** statut uslawowuj zjizjen králowstwj Lombarděho-Venátěšho a wostawenij této země forunnj k rjóstě.

§. 77. **Wššechny** ostatnj země forunnj obdělji zwláštijnij uslawow zemšć.

Zjizjenj slawowěšća se zrušij.

§. 78. **Sestawenij** sněmú zemšćch děj se se zachowanjím wššćlšćch prošćedůj země. Posłanci k nim budau powołáni přijmžm (direkczjm) wolenjím.

§. 79. **Práwa**, náležajcej k činnosći zastawěšćtwa zemšćho, wyponáwajj se od samých sněmú zemšćch, nebo od wolených od nich wšború zemšćch.

§. 80. **Každěmu** sněmu zemšćmu wogšijstuce se práwo účasťowšwj w zakonobárstwj, w záležitosťech zemšćch a práwo, nawrhowati záfony, gajozj i práwo, bđěti nad wyponáwánjím záfonúw zemšćch.

Ku každěmu záfonu zemšćmu potrebj, aby se šhodowal cijaš se sučněm zemšćm.

§. 81. **Změno** w zjizjenj zemšćm budau se moe o sněmšch, genjto se wogšwěšć swolagij, nawrhowati obšleganau čestau zakonobárstwj. **W** sněmšch nášledujcejch bude potrebj k usněsěnj o takowých změnách, aby byly přjstomny neguěně čtrpy čterctwj wššćch posłancěw, a aby se šhbowowaly neguěně dwoj třěctwj přjstomnjch.

§. 82. **Zewrubněššij** uslawowenij o šloženj a činnosći sněmú a wšború zemšćch podajij zjizjenj zemšćá a záfony wolebnij rěčnoj zemj forunnjch.

§. 83. **Zjizjenj wššćlšćch** gednošćowšćch zemj forunnjch, z nichž se sláda rjizě wogadaw w štwot lšćem tošu 1849, a přěložij se přjwjmju obćeněmu rakawšćemu sněmu rjóstěmu, kteráž wo zavedenij wššćch i hmo se swolá.

Oddělenj desátě.

D m o c i w y k o n á w a c j .

§. 84. **Moe** wyponáwajj wo wššćrě rjizě a wo wššćch zemjch forunnjch geaj gědna a nerozšlšlá. **Dna** přjššijšij gebině cijašij, kterých gj wyponáwá odpowědnými ministery a podjizemými gim autědnými a uslawowěnci.

§. 85. **Wznesě-li** čášt moe wyponáwajj na šbor negajšj aneb koho šesji, máže se to sláti geu wšwolatosně, a foruna má wšejz práwo, o wyponáwánj přěnesě čášt wyponáwajj moe uslawowiti něco giněho.

§. 86. **Wyponáwajj moe** náležij, wyponáwati a prawozowati záfony zemšć, a uwáđěti wo štwet rozhobnutij, učiněná od wšború sněmu zemšćho, pofub gim to dle činnosći, zjizjenjím gim wšfazaně, přjššijšelo.

§. 87. **Když** sněm rjóstěj nebo zemšć nejš šromáđěn, a gešj potreba rycšćch, w záfoněch nepřědhwajčch prošćedůw štrje nebezpečěšćstwj, šhobje se přělože, pro rjizě aneb některau forunnj zemj: má práwo cijaš, co potrebjj nářjđiti pod odpowědnjím ministeršćwa s přozajššij moe záfonú, gešj wššaf powěren, přěložijšj důwoby a wššćlšć sněmu rjóstěmu nebo zemšćemu.

§. 88. **Ministřám** náležij, rjđěti práwa w rjizě i w gednošćowšćch, zemjch forunnjch, wyđawati nárijzenj, na ni se wšfahajcej, a bđěti na wyponáwánjím záfonú rjóstěch i zemšćch.

§. 89. **Ministřám** přjššijšij pod geajch odpowědnjím, zaslawiti aneb zafazati wšhobědnij nárijzenj zprawowěnjch wo záležitosťech, obějm aneb sněmú a gich orgánám k samostatněmu rozhobowánj poněchawšć, páššij nárijzenj ta oběrnjij záfonú a obćeněmu šlawu.

§. 90. **Ministři** magj práwo, přjgati do sněmu rjóstěho a řáđě čwile mluwiti; pro zwláštijnij gednánj mohau se i dáti od kom-misřćwá wššćlšćch zřawěšćitě.

W hlafowánjím sněmu rjóstěho magj awššćšćstwj, gen **Wdyž** gšau awššćšćstwj, dá se uslawowenij zwláštijnjím záfonem.

§. 91. **O** odpowědnosći ministřám, o rjizjenj šawdnjím **proš** nim, a o gich potrešćánj, bšlšij by obšawenij, dá se uslawowenij zwláštijnjím záfonem.

§. 92. **Pro** gednošćowšć země forunnj uslawow cijaš nářjđěšćstwj, genj co orgánowě (nášřogowě) moe wyponáwajj gšau powołáni i powěnnij, bđěti nad wyponáwánjím záfonú rjóstěch i zemšćch, a rjđěti záležitosťi wnitřnj w autědnjím wšreju štwěm.

My Frantisek Josef První,

z Boží milosti císař Rakouský; král Uherský a Český, král Lombardský a Benátský, Dalmátský, Chorvátský, Slavonský, Salický, Vladimírský a Ilirský; arcivévoda Rakouský; vévoda Lotrýnský, Solnohradský, Štyrský, Korutanský, Kráginý, Horno- a Dolnoslezský; velkokníže Sedmihradský; markrabě Moravský; knížecrabě Sabsburský, Tyrolský, atd. atd.

Nařizujeme pro nížeomenané teruny země Rakouského císařství, totiž pro arcivévodství Rakouské nad a pod Enzi, pro vévodství Solnohradské, vévodství Štyrské, království Ilirské, obshugjej vévodství Korutanské a Kráginské, knížecrabství Štírcské a Gradištské, markrabství Štírcské a město Terst s jeho okřesem — pro knížecrabství Tyrolské a Vorarlbergské, království České, markrabství Moravské, vévodství Horno- a Dolnoslezské, království Salické a Vladimírské s vévodstvím Švitjenským a Záhorským a velkovévodstvím Královským, pro vévodství Bukovinské; potom pro království Dalmatské — uznávajice a chránjice obyvatelům těchto zemí přigatau od Nás konstituční ústavau státní pogistěné politické práva na návrh Maffj rady ministrské gať následuge:

§. 1.

Každému gest pogistěna úplná swoboda wjry a práwo domácjho wykonáwánj náboženstěho wyznánj. Užjwánj občanských a politických práw od wyznánj náboženstěho gest neodwislé a wšak wyznánjím náboženstjím nesmj se státi ugma powinnossem občanskjím.

§. 2.

Každá zákonem uznána cirkew a společnost náboženstá má práwo společnjho weřegněho wykonáwánj náboženstwj, pořáda a spravuge swé záležjtosťi samostatně, má a užjwá ústawy pro kul-tus, učenj a dobročjnnosť, fundace a fondy, gest ale gako každá giná společnost podrobena obecnjím zákonům státnjím.

§. 3.

Wěda a gegj učenj gest swobodně. Ústawy pro učenj a wychowánj zalládati a na nich učiti má práwo každý občan, genž dokázal k tomu schopnosť swau zákonem wyslowenau. Domácj wy-cowánj nemá tyto ohrady.

§. 4.

Pro obecnj wzdělanosť národnj postaráno bude weřegnými ústawami a sice w těch zemjch, w nichž gest rozličná národnosť tjm způsobem, aby i ty kmeny, genž gsau menšjinau obywatelstwa, měli dostatečné prostředky k wzděláwánj gazylka swěho a wyučo-wánj se w něm. Učenj w náboženstwj we stělách národnjch ob-starává přjsslusná cirkew neb společnost náboženstá. Stát má wrachnj dohlžjtelstwj na učenj a wychowáwánj.

§. 5.

Každý má práwo, na gewo dáti swobodně mjněnj swé slowem, pjsmem, křesťem a obrazem. Čisť nesmj dán býti pod censuru. Proti zlému užjwánj bude dán zákon represjwj (následownjho potkačenj).

§. 6.

Práwo petičnj přjsslusť každému. Petice pod společnjm gměnem směj gen wyházetj od úřadu a zákonem uznánjch gednot.

§. 7.

Rakouskjm občanům přjsslusť práwo shromážditi se a čjniti spolky, posudž účel, prostředky neb způsob shromážďenj neb sge-dnocenj nenj ani proti práwu ani nebezpečně státu. Zákon ustanowj, gať se má toto práwo wykonáwati, pod kterjmi wjmjnkami práwa společenstá se dobjwagj, wykonáwagj a ztrácj.

§. 8.

Swoboda osoby gest pogistěna. Uwězněnj něgaté osoby má se státi, wygmauc pád ulapenj při skutku, gen mocj nařjzenj dů-wody opatřěného, genž wysflo od saudec neb od úřadu saudnictwj podlé zákonů wykonáwagjeho. Každé nařjzenj k uwězněnj má uwězněnému i hned při zadržěnj jeho aneb na negděl za 24 hodin potom doručeno býti.

§. 9.

Úřad pro bezpečenstwj musj každěho, gegž byl wazbau opatřil, než mine 48 hodin, propustiti aneb přjsslusněmu saudu odewzdati.

§. 10.

Práwo domácnosťi gest neporusjtelně. Prohlžjzenj přjbytků a spjšů aneb odebránj těchto smj se gen státi w pádech a způsobech zákonem ustanowenjch.

§. 11.

Čagemstwj dopisů nesmj býti poruseno a odebránj dopisů čisťi stáwka smj gen mjsto mjti we wálce aneb na rozkaz saudecůw.

§. 12.

We wálce a wzbaučenj w zemi ustanowenj w §§. od 5—11 sebau mohau na čas na gisťjch mjstěch za neplatně prohlášenj býti.

Wjce o tom a určjtelgji ustanowj zwlástnj zákon.

§. 13.

Maffj radě ministrské uloženo gest nawřhnauti prozatimnj žadaucj nařjzenj k provedenj těchto ustanowenj, než wydány budau organické zákony, a Mám předložiti k potwřzenj.

Dáno w Maffem královstěm hlawnjm městě Solomauci dne 4. března 1849.

Frantisek Josef.

(L. S.)

Schwarzenberk. Stadion. Krauß. Bach. Gordon. Bruck. Thinnfeld. Kulmer.